

Dokument som har samband med Finlands anslutning till Europeiska unionen

Dokument om Åland i samband med Finlands anslutning till Europeiska unionen

1994

1. Finlands begäran och unionens gemensamma ställningstagande om Åland vid anslutningskonfe- rensen till Europeiska unionen

(Översättning enligt den engelskspråkiga origi-
nalupplagan)

KONFERENSEN OM ANSLUTNING TILL EUROPEISKA UNIONEN Bryssel, 21 juli 1994 FINLAND CONF SF 20/94

Ärende: Kapitel 29: Övrigt
Unionens gemensamma ställningstagande till
Finlands begäran beträffande Ålands ställning
(Godkänt vid Rådets möte 21 juli 1994)

a. Finlands begäran

I enlighet med självstyrelselagens bestämmelser måste Finlands regering inhämta Ålands lagstiftande församlings bifall till att anslutningsfördraget tillämpas på Åland. Eftersom ett sådant bifall inte kan tas för givet, har Finland begärt att fördraget inte direkt tillämpas på Åland, och har föreslagit ett tillägg till Artikel 227 EC med detta ändamål (med motsvarande tillägg till Artikel 79 ECSC och 198 EAEC). De föreslagna tilläggen lämnar dock möjligheten öppen för att tillämpa fördragen på Åland, under förutsättning att vissa permanenta undantag skulle fogas till anslutningsfördraget ifall Åland ger sitt bifall.

Samtidigt önskar Finland avge en förklaring som påpekar att Ålands autonomi är konstitutionellt garanterad på basen av Ålands internationellt erkända ställning.

Beträffande det föreslagna protokollet har man från finländsk sida, för att respektera sina konstitutionella skyldigheter gentemot Åland, anhållit om följande undantag:

-Åland skulle bibehålla sin lagstiftningsmakt att fastställa villkoren för rösträtt och valbarhet till den lagstiftande församlingen och till kommunernas fullmäktige. För närvarande är denna rätt begränsad till dem som åtnjuter åländsk hembygdsrätt. Villkoren för erhållande av rösträtt skulle inte diskriminera mellan medborgare på Finlands fastland och medborgare i andra medlemsstater.

-Rätten att äga och besitta jord, etableringsrätten och rätten att tillhandahålla tjänster skulle begränsas till fysiska eller juridiska personer som åtnjuter åländsk hembygdsrätt eller sådana som auktoriserats av öarnas behöriga myndigheter.

-Ett permanent undantag från unionens skatteharmonisering för öarna och den färjetrafik som passerar dem.

-Att protokollet innehåller artiklar som skyddar ålänningars rättigheter i Finland och som förpliktar Ålands myndigheter att behandla medborgare från alla medlemsstater lika.

b. Unionens gemensamma ställningstagande

Med beaktande av den särställning som Åland åtnjuter enligt internationell lag, kan Unionen

1) Acceptera att följande artikel skall ingå i anslutningsfördraget:

”Följande insätts i Artikel 227(5) efter littera (a) i Europafördraget och i motsvarande paragrafer av artikel 79 ECSC och 198 EAEC:

Detta fördrag skall inte omfatta Åland. Finlands regering kan dock, genom en förklaring som vid ratifikationen av detta fördrag deponeras hos Italiens regering, anmäla att fördraget skall omfatta Åland i enlighet med de bestämmelser som finns i protokoll X till fördraget om nya medlemsstater till Europeiska unionen som undertecknats den...”

2) Acceptera att i anslutningsfördraget skall ingå följande protokoll som fastslår de villkor för tillämpning av de fördrag som ligger till grund för Europeiska unionen som skall gälla på Åland:

PROTOKOLL X OM ÅLAND

(Protokollet ingår i sin slutgiltiga form nedan i denna samling)

3) Föreslå att följande deklaration ingår i slutakten: ”När det gäller rösträtt och valbarhet vid kommunala val på Åland konstaterar unionen att artikel 8b.1 i Romfördraget gör det möjligt att tillgodose Finlands önskemål. Om Finland, enligt bestämmelsen i artikel 28 om ändring av Romfördragets artikel 227.5, avger en förklaring att Romfördraget skall omfatta Åland, skall rådet inom sex månader enligt förfarandet i artikel 8b.1 i Romfördraget, om så behövs, bestämma villkoren för tillämpning av den artikeln på Ålands särpräglade situation.”

Dokument om Åland i samband med Finlands anslutning till Europeiska unionen

4) Acceptera att följande ensidiga förklaring av Finland om Ålands speciella ställning skall ingå i konferensens protokoll:

”Finlands regering påpekar att Ålands autonomi är konstitutionellt garanterad för dess invånare i Finlands regeringsform och i finländsk lagstiftning om autonomi grundad på internationell rätt i enlighet med Nationernas förbunds resolutioner av den 24 och 27 juli 1921, och att Åland har en fastslagen ställning i enlighet med internationell rätt”

5) Följande påpekande skall infogas i konferensens protokoll:

”Unionen förbehåller gemenskapen rätt att, ifall Åland väljer att inte ansluta sig, vidtaga alla de mått och steg som är nödvändiga för att undvika handelsavvikelse och missbruk vid tillämpningen av gemenskapens regler för jordbruksprodukter. Kommissionen skall iakttaga sådana avvikelser och avge vederbörliga förslag till rådet för att råda bot på situationen”.

2. Anslutningsfördraget 1994

(Källa: EU:s Officiella tidning nr C 241, 29 augusti 1994)

Artikel 1

1. Norge, Österrike, Finland och Sverige blir härmed medlemmar i Europeiska unionen och parter i de fördrag som ligger till grund för unionen, enligt den lydelse som fördragen har efter ändringar och tillägg.

Dessutom har de befullmäktigade representanterna godkänt följande deklarationer som ansluts till detta beslutsdokument.

----- PROTOKOLL 2 OM ÅLAND

Med hänsyn till Ålands särställning enligt folkrätten skall de fördrag som ligger till grund för Europeiska unionen omfatta Åland med följande undantag:

Artikel 1

Bestämmelserna i Romfördraget skall inte hindra att de bestämmelser om Åland tillämpas som är i kraft den 1 januari 1994 och som gäller

- inskränkningar, på icke-diskriminerande grund, i rätten för fysiska personer som inte har hembygdsrätt på Åland samt för juridiska personer att förvärva och inneha fast egendom på Åland utan tillstånd av Ålands behöriga myndigheter,

- inskränkningar, på icke-diskriminerande grund, i etableringsrätten och i rätten att tillhandahålla tjänster för fysiska personer som inte har hembygdsrätt på Åland eller för juridiska personer utan tillstånd av de behöriga myndigheterna på Åland.

Artikel 2

a) Ålands territorium - som skall anses vara ett tredje land enligt artikel 3.1 tredje strecksatsen i rådets direktiv 77/388/EEG, i direktivets lydelse efter ändringar, och ett sådant nationellt område som inte omfattas av de direktiv om punktskatteharmonisering som avses i artikel 2 i rådets direktiv 92/12/EEG - skall inte

omfattas av EG-bestämmelser om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om omsättningsskatt, punktskatt och annan indirekt skatt.

Detta undantag skall inte återverka på gemenskapens egna intäkter. Denna punkt skall inte gälla de bestämmelser om skatt på kapital som finns i rådets direktiv 69/335/EEG, i direktivets lydelse efter ändringar.

b) Detta undantag syftar till att bevara en livskraftig åländsk ekonomi och skall inte återverka negativt på unionsintressena eller unionens gemensamma politik. Om kommissionen skulle finna att det inte är motiverat att behålla de bestämmelser som finns i punkt a, särskilt med tanke på sund konkurrens och egna intäkter, skall kommissionen förelägga rådet ändamålsenliga förslag som rådet skall besluta om i enlighet med tillämpliga bestämmelser i Romfördraget.

Artikel 3

Finland skall se till att alla fysiska och juridiska personer i medlemsstaterna likabehandlas på Åland.

De befullmäktigade representanternas förklaringar
F. Förklaringar av de nuvarande medlemsstaterna

----- 32. Förklaring om Åland

När det gäller rösträtt och valbarhet vid kommunala val på Åland konstaterar unionen att artikel 8b.1 i Romfördraget gör det möjligt att tillgodose Finlands önskemål. Om Finland, enligt bestämmelsen i artikel 28 om ändring av Romfördragets artikel 227.5, avger en förklaring att Romfördraget skall omfatta Åland, skall rådet inom sex månader enligt förfarandet i artikel 8b.1 i Romfördraget, om så behövs, bestämma villkoren för tillämpning av den artikeln på Ålands särpräglade situation.

AKT om villkoren för Konungariket Norges, Republiken Österrikes, Republiken Finlands och konungariket Sveriges anslutning till de fördrag som ligger till grund för Europeiska unionen

Artikel 28

I Romfördragets artikel 227.5 skall som en ny punkt d, i Parisfördragets artikel 79 skall som en ny punkt d och i Euratomfördragets artikel 198 skall som en ny punkt e följande införas:

”Detta fördrag skall inte omfatta Åland. Finlands regering kan dock, genom en förklaring som vid ratifikationen av detta fördrag deponeras hos Italiens regering, anmäla att fördraget skall omfatta Åland i enlighet med de bestämmelser som finns i protokoll 2 till fördraget om Norges, Österrikes, Finlands och Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Om en sådan förklaring avges skall Italiens regering överlämna en bestyrkt kopia av förklaringen till medlemsstaterna.”

Artikel 108

Egna intäkter från mervärdesskatten skall beräknas och kontrolleras som om Åland omfattades av

Dokument om Åland i samband med Finlands anslutning till Europeiska unionen

det territoriella tillämpningsområdet för rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om omsättningsskatt - Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetligt beräkningsunderlag.

XIII. TULL OCH INDIREKT BESKATTNING

A. TULL

I. TEKNISK ANPASSNING AV TULLKODEXEN OCH DESS TILLÄMPNINGSFÖRESKRIFTER

a) Tullkodexen

392 R 2913: Rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT nr L 302, 19.10.1992, s. 1).

a) Artikel 3.1 skall ersättas med följande: "Gemenskapens tullområde omfattar...

- Finlands territorium, inklusive Åland under förutsättning att en förklaring enligt Romfördragets artikel 227.5 avges,

**FÖRKLARING AV FINLANDS REGERING
OM TILLÄMPNING AV EG-AVTALET,
EKSG-AVTALET OCH EURATOMAVTALET
PÅ ÅLAND**

Republiken Finlands regering, som beaktar att Finland har deponerat ratifikationsinstrumentet för avtalet om konungariket Norges, republiken Österrikes, republiken Finlands och konungariket Sveriges anslutning till Europeiska unionen, och hänvisar till Artikel 28 i anslutningsdokumentet för sagda avtal,

avger följande förklaring:

Fördraget om grundande av Europeiska gemenskapen, fördraget om grundande av Europeiska kol- och stålgemenskapen och fördraget om grundande av Europeiska atomenergigemenskapen skall tillämpas på Åland i enlighet med bestämmelserna i protokoll 2 till fördraget om konungariket Norges, republiken Österrikes, republiken Finlands och konungariket Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

Given i Helsingfors den 8 december 1994.

Heikki Haavisto

Utrikesminister

2009

LISSABONFÖRDRAGET

Ratifierat av Finlands riksdag 30.09.2008.

Accepterat av Ålands lagting 25.11.2009.

I kraft fr.o.m. 01.12.2009.

1. Konsoliderad version av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

SJUNDE DELEN

Allmänna bestämmelser och slutbestämmelser

Artikel 355

(f.d. artikel 299.2 första stycket och 299.3–299.6 FEG)

Utöver bestämmelserna i artikel 52 i fördraget om Europeiska unionen angående fördragets territoriella tillämpningsområde ska följande bestämmelser tillämpas:

4. Bestämmelserna i fördragen ska omfatta Åland i enlighet med bestämmelserna i protokoll nr 2 i akten om villkoren för Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges anslutning.

(Översättning av det engelska originalet enligt EU:s termbank)

2. Finlands delegations uttalande om Åland

Kortfattat referat från Ständiga Representernas Kommittés (COREPER) 2298:e möte i Bryssel 2-4 och 7 december 2009.

Finlands uttalande om Åland (på begäran av Finlands delegation):

”Ålands demilitariserade och neutraliserade ställning fastställdes genom

Konventionen angående Ålandsöarnas icke-befästade och neutralisering som undertecknades den 20 oktober 1921.

- Preambeln till protokollet om Åland, bifogat till Finlands anslutningsfördrag, refererar till Ålands speciella ställning enligt internationell rätt.

- Lissabonfördraget ändrar vissa bestämmelser rörande genomsam säkerhets- och försvarspolitik.

- Ikraftträdandet av Lissabonfördraget skall inte påverka tillämpligheten av Konventionen angående Ålandsöarnas icke-befästade och neutralisering. Protokollet om Åland skall även förbli i kraft.

- Ålands Parlament (Lagtinget) har godkänt ikraftträdandet av den nationella lag som genomför Lissabonfördraget i den utsträckning som Fördraget faller inom landskapets kompetensområde.”

